מהדורה למורה – עבודה ראשונה בחופש הגדול

כיתה ח' · טקסט מידעי · 295 מילים · גרסה: עולים · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א' איתור (רמה א') ← חלק ב' הסקה, השוואה ומונח (רמה ב') ← חלק ג' טיעון והבעת עמדה (רמה ג') ← כרטיס יציאה. בגרסת עולים: מילון קצר בראש הדף, שאלות איתור כשאלות בחירה, פתיחי משפט.

🔑 עבודה ראשונה בחופש הגדול – טקסט מידעי

1 (א') · מאיזה גיל מותר לעבוד בחופש הגדול, לפי החוק? ✔ ב. 14 | תשובה מלאה: מגיל 14, בעבודה קלה שאינה מסוכנת לבריאות.

2 (א') · כמה שעות ביום מותר לעבוד לכל היותר? ✔ ב. 8 | תשובה מלאה: לכל היותר שמונה שעות ביום וארבעים שעות בשבוע.

3 (א') · שניים מאלה: להגיע בזמן; לדבר עם הורים; להרגיע ילד שבוכה; כמה קשה להרוויח כסף – ולכן לקנות פחות. [מילים להדגשה: מה למדה, שני דברים]

4 (ב') · כדי להגן על בני הנוער, כי הם עדיין גדלים ולומדים ונמצאים בסיכון גבוה יותר לפגיעה. [מילים להדגשה: מדוע, פסקה א]

5 (ב') · שהחוק מניח שעם הגיל גדלים הניסיון והיכולת, ולכן גם השכר; עם זאת, השכר של בני נוער נמוך משל מבוגרים, כדי לעודד העסקה של צעירים. (תשובה מנומקת אחרת מתקבלת.) [מילים להדגשה: מה ניתן להסיק]

6 (ב') · כותרות המשנה מחלקות את המידע לנושאים (גיל, שעות, שכר, מעבר לכסף) ומאפשרות לקורא למצוא מהר את מה שהוא מחפש ולהבין את מבנה הטקסט. [מילים להדגשה: מה תפקידן, איך עוזרות]

7 (ג') · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט (למשל: מה שלמדה דנה; המלצת המומחים לשמור על איזון). לוודא בכיתה: הנתונים בטקסט נכונים לזמן הכתיבה ויש לעדכן אותם לפי המידע הרשמי העדכני. [מילים להדגשה: באיזו עמדה, נמקו, פרט אחד לפחות]

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 24: עבודה ראשונה בחופש הגדול

כיתה ח' · טקסט מידעי · גרסה עם מילון

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 **מילון קצר**
חוק – כלל של המדינה שכולם חייבים לשמור · **להעסיק** – לתת עבודה תמורת שכר · **תלוש שכר** – דף שמפרט כמה כסף קיבלתם ועל מה · **מעסיק** – מי שנותן את העבודה ומשלם · **עבירה** – מעשה שהחוק אוסר · **איזון** – חלוקה נכונה בין כמה דברים

📖 לפני הקריאה: אולי גם אתם חושבים לעבוד בחופש הגדול – בגלידרייה, בקייטנה או בחלוקת עלונים. לפני שמתחילים, כדאי להכיר את הזכויות שלכם. הטקסט שלפניכם מסביר מה החוק אומר, ומביא גם את הצד האישי. קראו בעיון – זה מידע שתשתמשו בו.

טקסט מידעי

עבודה ראשונה בחופש הגדול

רבים מבני הנוער מחפשים עבודה בחופש. מה החוק בישראל קובע, ומה מרוויחים מעבר לכסף?

א בכל קיץ אלפי בני נוער בישראל מתחילים לעבוד בפעם הראשונה. הם מוכרים גלידה, מדריכים בקייטנות, עוזרים בחנויות ובמשקים חקלאיים. כדי להגן עליהם, נחקק בישראל חוק עבודת הנוער. החוק קובע מה מותר ומה אסור, מתוך הבנה שבני נוער עדיין גדלים, לומדים ונמצאים בסיכון גבוה יותר לפגיעה.

מגיל כמה מותר לעבוד?

ב לפי החוק, בדרך כלל אפשר להתחיל לעבוד מגיל 15. בזמן החופשה הרשמית מהלימודים מותר להעסיק נערים ונערות כבר מגיל 14, בעבודה קלה שאינה מסוכנת לבריאותם. לפני תחילת העבודה צריך לעבור בדיקה רפואית, שמאשרת שהעבודה מתאימה.

כמה שעות, ומתי?

ג מותר לעבוד לכל היותר שמונה שעות ביום, ולא יותר מארבעים שעות בשבוע. החוק אוסר גם על עבודה בשעות הלילה: נערים ונערות מתחת לגיל 16 אינם רשאים לעבוד בין שמונה בערב לשמונה בבוקר, ומי שמלאו להם 16 – בין עשר בלילה לשש בבוקר (יש לכך חריגים מעטים). כמו כן, בכל יום עבודה ארוך מגיעה הפסקה.

כמה משלמים?

ד לבני נוער יש שכר מינימום משלהם, שהוא אחוז משכר המינימום של מבוגרים: עד גיל 16 – כ־70 אחוזים, עד גיל 17 – כ־75 אחוזים, ועד גיל 18 – כ־83 אחוזים. המעסיק חייב לתת תלוש שכר, ומומלץ לרשום בעצמכם את השעות שעבדתם בכל יום. מעסיק שמשלם פחות מהחוק עובר עבירה.

מעבר לכסף

ה עבודה ראשונה היא גם בית ספר מסוג אחר. דנה, שעבדה בקיץ שעבר בקייטנה, מספרת: "למדתי להגיע בזמן, לדבר עם הורים, ולהרגיע ילד שבוכה. גם למדתי כמה קשה להרוויח מאה שקלים, ופתאום לא קניתי כל דבר שראיתי." מחנכים מוסיפים שעבודה מפתחת אחריות, ביטחון עצמי ויכולת לעבוד בצוות.

1 עם זאת, חשוב לשמור על איזון. מומחים ממליצים לא לעבוד בכל ימי החופש, להשאיר זמן למנוחה, לחברים ולמשפחה, ולא להסכים לעבודה מסוכנת או לא הוגנת רק כי "רוצים כסף". ואם משהו מרגיש לא בסדר – שעות ארוכות מדי, שכר נמוך, יחס משפיל – זה הזמן לדבר עם ההורים ולבדוק מה הזכויות שלכם.

חלק א' – שאלות הבנה ואיתור מידע (רמה א')

💡 הדגישו בכל שאלה את המילים החשובות – מילת השאלה, המספר (שניים? שלושה?) והפסקה – ורק אחר כך ענו.

1. מאיזה גיל מותר לעבוד בחופש הגדול, לפי החוק? 🔍 איתור מידע

◯ א. 12

◯ ב. 14

◯ ג. 18

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

2. כמה שעות ביום מותר לעבוד לכל היותר? 🔍 איתור מידע

◯ א. 4

◯ ב. 8

◯ ג. 12

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

3. מה למדה דנה מהעבודה בקייטנה? ציינו שני דברים. 🔍 איתור מידע

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ב' – הסקת מסקנות, השוואה ומונחים (רמה ב')

4. מדוע, לפי פסקה א, נחקק חוק מיוחד לעבודת נוער? 🧩 הבנה והסקה

החוק נחקק כדי...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

5. מה ניתן להסיק מהעובדה ששכר המינימום עולה עם הגיל? 🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

6. הטקסט בנוי מכותרות משנה. מה תפקידן, ואיך הן עוזרות לקורא? 🧩 הבנה והסקה

כותרות המשנה עוזרות לקורא...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ג' – טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

יש הטוענים שבני נוער בני 14–15 צריכים לעבוד בחופש הגדול, כי עבודה מלמדת אחריות וערך הכסף. אחרים טוענים שהחופש צריך להיות זמן של מנוחה, חברים ופעילויות, ושיהיה לבני הנוער מספיק זמן לעבוד כשיגדלו.

7. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם. 💭 טיעון ועמדה

מה נתון בשאלה?	
מה עליי לעשות כדי לענות?	
מה חייב להופיע בתשובה שלי?	

אני תומך/ת בעמדה ש... כי... _____

התשובה המלאה:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

💡 תזכורת לתשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהחיים).

1. מילת השאלה שהכי עזרה לי היום: _____
2. שאלה שהייתה לי קשה, ולמה: _____
3. משהו שלמדתי מהטקסט: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟